

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยผ่านกระบวนการทางสิ่งแวดล้อมศึกษา เรื่องการอนุรักษ์แม่น้ำป่าสัก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

DEVELOPMENT OF A LOCALLY-BASED CURRICULUM THROUGH ENVIRONMENTAL EDUCATION PROCESS ON THE CONSERVATION OF PASAK RIVER IN PRA NAKHON SRI AYUTTHAYA PROVINCE

บุญญา จันทร์เงิน 4837721 SHED/M

ศม.น. (สิ่งแวดล้อมศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: วศิน ปลื้มเจริญ ศม.น., ภัทรบูรณ์ พิชณ์ไพบูลย์ Ed.D., จิราพร จักรไพบูลย์ ศคบ.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการอนุรักษ์แม่น้ำป่าสัก โดยใช้ชื่อ โภคภัณฑ์ สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นการบูรณาการศาสตร์ทางสิ่งแวดล้อมศึกษาเข้าไปในหลักสูตรสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน โรงเรียน ที่เข้าร่วมในการพัฒนาหลักสูตรจำนวน 5 โรงเรียน ระเบียบวิธีวิจัยเรื่องนี้ คือการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม โดยมีคำابทั้งหมด 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) การเตรียมการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น คือการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลพื้นฐานของชุมชน และความคิดเห็นของนักเรียนด้วยการใช้แบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรท้องถิ่นจำนวน 328 คน

2) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น คือการกำหนดคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย ผู้แทนด้านการศึกษา ผู้แทนประชาชนและผู้แทนองค์กรท้องถิ่น จำนวน 48 คน จากนั้นจัดประชุม เวทีประชาคม เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร จัดทำหน่วยการเรียนรู้และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งแบ่งเป็น 5 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย 17 แผนการจัดการเรียนรู้ และเวลาเรียน 40 ชั่วโมง

3) การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น คือการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรท้องถิ่น ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 18 คน พบว่าหลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นนี้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีค่าความสอดคล้อง(IOC) อยู่ระหว่าง 0.94-1

ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถกล่าวได้ว่า หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการอนุรักษ์แม่น้ำป่าสัก ที่พัฒนาขึ้นนี้มีความเหมาะสมสำหรับครูผู้สอนทั้ง 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ในอัตราที่เรือและพื้นที่ ใกล้เคียง สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ความมีการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องนี้ดีกว่าไป

คำสำคัญ : หลักสูตรท้องถิ่น / สิ่งแวดล้อมศึกษา / การอนุรักษ์แม่น้ำป่าสัก

DEVELOPMENT OF A LOCALLY-BASED CURRICULUM THROUGH ENVIRONMENTAL EDUCATION PROCESS ON THE CONSERVATION OF PASAK RIVER IN PHRA NAKHON SRI AYUTTHAYA PROVINCE

BOONNGAM CHANNGOEN 4837721 SHED/M

M.Ed. (ENVIRONMENTAL EDUCATION)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: WASIN PLUEMCHAROEN, M.Ed.,
PATARABOON PICHAYAPIBOOL, Ed.D., JIRAPORN CHUKPAIVONG, M.A.

ABSTRACT

The objective of this research was to develop a locally-based curriculum for lower-secondary school students in the province of Phra Nakhon Sri Ayutthya, with the aim of enabling them to help conserve the local Pasak river. The curriculum development effort was centered on integrating the science of environmental education with three different subject-matter learning groups - a) science, b) social studies, religion and culture and c) occupational work and technology. A total of five schools in the province participated in this effort. The methodology used was participatory action research. The research process involved three stages: preparation for developing the locally-based curriculum, development of the desirable local curriculum and evaluation of the resultant curriculum.

1) Relevant documents, research findings, and basic information of the local communities were studied. Then 328 lower-secondary school students from the five participating schools were given questionnaires to obtain their opinions about the instruction offered within the current local curriculum.

2) A 48 member curriculum development board was established comprised of representatives from the education authorities, the local people, and from the local organizations. Subsequently, a series of community forums was organized to determine the visions, mission, aims and structure of the curriculum. As a result, a set of learning units and learning activities was created embracing five learning units with 17 learning organization plans spread over 40 hours of learning.

3) A team of 18 experts who had assessed the curriculum found that its level of suitability was very high, with the index of item objective congruence (IOC) levels being between 0.94 and 1.

It can be surmised from the research findings that the developed local curriculum on how to help conserve the river was effective for use by teachers in the previously mentioned subjects working in Tharua district and in nearby areas of Phra Nakhon Sri Ayutthya. However, further studies should be carried out concerning the achievement of students under this particular curriculum.

KEY WORDS: LOCAL CURRICULUM / ENVIRONMENTAL EDUCATION / CONSERVATION OF THE PASAK RIVER